

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВОЗНАВСТВА, ФОЛЬКЛОРИСТИКИ
ТА ЕТНОЛОГІЇ ім. М. Т. РИЛЬСЬКОГО

**Тези Міжнародної науково-практичної конференції
«ЗБЕРЕЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СПАДЩИНИ
ТА РОЗВИТОК КУЛЬТУРНИХ ПРАКТИК
В УМОВАХ СУСПІЛЬНИХ ВИКЛИКІВ
(до 130-річчя від дня народження
організатора науки, поета, митця
Максима Рильського)»**

(Київ, 19–20 березня 2025 року)

Київ : видавництво ІМФЕ
2025

Головний редактор

Наталія СТИШОВА

Редакційна колегія

Мирослава КАРАЦУБА, Катерина БЕХ, Тетяна КАРА-ВАСИЛЬЄВА,
Зоя ЧЕГУСОВА, Лариса ВАХНІНА, Оксана МИКИТЕНКО,
Галина БОНДАРЕНКО, Теофіл РЕНДЮК, Володимир СКЛЯР,
Наталя МЕХ, Сергій ТРИМБАЧ, Роман РОСЛЯК, Ростислав ЗАБАШТА,
Олександр ГОЛОВКО

Відповідальний секретар

Мирослава КАРАЦУБА

3-41 Тези Міжнародної науково-практичної конференції «Збереження національної спадщини та розвиток культурних практик в умовах суспільних викликів (до 130-річчя від дня народження організатора науки, поета, митця Максима Рильського)» (Київ, 19–20 березня 2025 року) / ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України. Київ, 2025. 420 с.

*Рекомендовано до друку вченою радою ІМФЕ ім. М. Т. Рильського
НАН України
(протокол № 3 від 11 березня 2025 року)*

Свідectво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного
реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 1831 від 07.06.2004 р.

Сніжана НЕСТЕРУК
кандидатка філологічних наук, доцентка,
Рівненський державний гуманітарний університет
<https://orcid.org/0000-0002-3766-1713>

ДРАМАТУРГІЯ ТЕТЯНИ КИЦЕНКО: ЖАНРОВО-МОДИФІКАЦІЙНИЙ ФЕНОМЕН

Українська драматургиня та сценаристка Тетяна Киценко відома як переможниця багатьох конкурсів («Тиждень актуальної п'єси» (Київ, 2011–2013), фестиваль «Драма. UA» (Львів, 2012), «Коронація слова» (2015) та «Липневий мед» (2023)), володарка гран-прі конкурсу «Free Theatre» (Лондон–Мінськ, 2016), кураторка проєктів «Драма свободи», «На документ!» (Харків), «Довічно важливо» (2018–2019), співзасновниця Театру драматургів (Київ).

Жанрово-модифікаційний феномен ми трактуємо через зміну, трансформацію й переосмислення усталених жанрових форм під впливом внутрішніх та зовнішніх змін у літературному процесі (криза жанру, зміни суспільних парадигм, науково-технічний процес).

Тетяна Киценко запропонувала нові жанрові модифікації, які яскраво презентовані саунддрамою «Білохалатність» та лібрето до опери «Пеніта ля трагедія». У них через симбіоз драматургічного тексту й музики витворюється нове перформативне мистецтво, що постулюється на сцені в реальному часі (в обох творах на характер дії акторів і позицію глядача щодо порушених проблем впливає місце дії. Адже місця розвитку подій специфічні – «ЛОР-онкологічне» відділення в саунддрамі, та колонія, де відбувають покарання чотири довічно ув'язнених жінки).

Жанр опери не новий для українського музично-драматургічного мистецтва, але у XXI ст. діалогізм, колажність та плюралізм видозмінюють і форму, і структуру цього жанру. Дослідниця Жанна Бортнік у кандидатській дисертації «Концепція лімінальності в літературознавчій парадигмі: проєкція на сучасну українську драму», аналізуючи стилістику Тетяни Киценко, відзначає: «Особливістю художнього стилю драматургині є активні інтертекстуальні та інтермедіальні зв'язки, залучення документального матеріалу («Жінки та снайпер», «Пеніта ля трагедія» тощо), створення альтернативних історій до класичних текстів («Отелло соромно», «Іван Федорович Шпонька та Червона Свитка»)» [1].

Симбіоз драматургічного тексту й музики, прийоми риторичної виразності (повтор, метафора, оксиморон) допомагають передати

мистецьке бачення дійсності й актуалізувати боротьбу обставин, характерів, життєвих ситуацій, розкрити проблематику твору.

Музика як основний структуротвірний компонент заповнює собою простір драм, передає напруженість моменту. Її імітація через аналогії музичних інструментів та спеціальні музичні терміни значно впливає на тематику, образність, структурну організацію п'єси. Наприклад, головними героїнями лібрето до опери «Пеніта ля трагедія» виступають Віолончель, Альт, Хороша Скрипка, Погана Скрипка. Такий підбір персонажів зумовлений тим, що справжні імена жінок приховуються, та й ув'язненим зазвичай дають прізвища. З іншого боку, музика є посередницею в переданні почуттів, думок та спогадів, відображає душевний біль, постає способом ідентифікації та самовираження. Уведення музичного інструменту та його переосмислення підсилює в тексті драматургії емоційність, сприяє створенню певної тональності, настрою в оповіді. Камерність оперного жанру передбачає психологічну спрямованість. Звідси поява в тексті драматургії рефлексованих персонажів, що свої відчуття протиставляють оточенню.

Інструментальний склад та панорамування звуку в «Пеніті ля трагедії» засвідчено присутністю двох квартетів: перший фіксується як інструментальний ансамбль, мета якого підкреслити почуття героїнь музикою; другий – чотири засуджені, що представлені як персонажі-оповідачки. Отож, інтермедіальний феномен драматургії синтезує два компоненти: живе слово та музику.

Авангардну експансію перфоменсу «Пеніті ля трагедії» синхронно доповнюють немусичні звуки. Сторонні звуки поєднуються, а іноді й зливаються зі звуками людського тіла: диханням, пульсом, кардіограмою, і в перспективі моделюють окрему семантичну домінанту.

Колажний принцип породжує ефект присутності, а глядача ставить в позицію спостерігача, котрий може вільно переміщуватися між історіями. Колажність сприяє синтетичності, адже завжди базується на різномірних елементах та матеріалах. Відтак Т. Киценко подану техніку випробовує через інтермедіальність та перформанс (героїні читають вірші, виконують пісні та танці, імітують звуки).

Іншим прикладом наявності музики як компонента стильової манери саунддрами «Білохалатність» стає поява Хору. Хор неухильно заповнює собою простір драми, мігруючи із зовнішнього у внутрішній пласт, від дії першої до другої, третьої. Тут важливо відзначити, що публіка й хор завжди належать до різних змістових площин. Проте Т. Киценко намагається об'єднати ці площини, «злити»

воедино, створити симбіоз. Хор не відіграє ніякої вирішальної ролі, проте важливо, що він моделює ритмічність та пластичне «структурування» «музичних» партій. Надалі Хор буде представлений музичним співом чи фразовим дублюванням реплік.

Отже, безіменність, колажність, інтермедіальність, перформенс і какофонія як жанрові новації застосовуються драматургинею не лише у вербальній частині драм, а й у акустичному просторі.

Джерела та література

1. Бортнік Ж. І. Концепція лімінальності в літературознавчій парадигмі: проєкція на сучасну українську драму : дис. ... д-ра філол. наук : 10. 01. 06 – теорія літератури; 10. 01. 01 – українська література / Волинський національний університет імені Лесі Українки Міністерства освіти і науки України. Луцьк, 2023.

Зміст

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

Валентина СОБОЛЬ

КИЇВ У ВІЗУАЛЬНІЙ АНТРОПОЛОГІЇ
МАКСИМА РИЛЬСЬКОГО 3

Лариса ВАХНІНА

МІЖНАРОДНА НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ІМФЕ
ІМ. М. Т. РИЛЬСЬКОГО НАН УКРАЇНИ:
ІСТОРІЯ, СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ..... 6

Natalia GRĂDINARU

STRATEGIES FOR THE CONSERVATION OF INTANGIBLE
CULTURAL HERITAGE IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA:
CONTEMPORARY VISIONS AND PRACTICES..... 7

Алла НАРОЗЯ, Володимир НАРОЗЯ

ЗБЕРЕЖЕННЯ І ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В КИРГИЗСТАНІ 9

Сергій ТРИМБАЧ

МАКСИМ РИЛЬСЬКИЙ ТА ОЛЕКСАНДР ДОВЖЕНКО:
НЕОКЛАСИКА І НЕОАВАНГАРДИЗМ У КОНТЕКСТІ
СТАНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ ХХ СТОЛІТТЯ 13

Дмитро ЧИСТЯК

НАУКОВО-ОРГАНІЗАЦІЙНА І ТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ
МАКСИМА РИЛЬСЬКОГО У ФРАНКОМОВНОМУ
СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ: СПАДКОЄМНІСТЬ,
ПРОБЛЕМАТИКА ТА ПЕРСПЕКТИВИ 15

СЕКЦІЯ І

Тетяна РУДА

ЛІТЕРАТУРА І ПРИРОДОЗНАВСТВО:
МАКСИМ РИЛЬСЬКИЙ І МИКОЛА ШАРЛЕМАНЬ 18

Ihor YUDKIN-RIPUN

MAKSYM RYLSKYI AND LEOPOLD STAFF:
IDIOMATIC RETROSPECTIVE DETAILS WITHIN
THE DRAMATIZATION OF SONNET 20

Оксана КУЗЬМЕНКО

МАКСИМ РИЛЬСЬКИЙ У ЛЕЩАТАХ (САМО)ЦЕНЗУРИ:
ШТРИХИ ДО ІСТОРІЇ НЕЗАВЕРШЕНОГО ЕДИЦІЙНОГО
ПРОЄКТУ НАД ФОЛЬКЛОРОМ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ
(за архівними матеріалами) 23

Наталія МЕХ

ПОСТАТЬ «СИНА ТОГО ТАДЕЯ» В УКРАЇНСЬКОМУ
АУДІОВІЗУАЛЬНОМУ ПРОСТОРІ ПЕРШОЇ ЧВЕРТІ
XXІ СТОЛІТТЯ..... 26

Тетяна БЕЦЕНКО

МАКСИМ РИЛЬСЬКИЙ ПРО МОВНОСТИЛЬОВІ ОЗНАКИ
УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ ДУМ 30

Роман РОСЛЯК

РЕАКЦІЯ МАКСИМА РИЛЬСЬКОГО НА КРИТИКУ
КІНОПОВІСТІ ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА
«УКРАЇНА В ОГНІ» 34

Людмила КАСЯН

ОСОБЛИВОСТІ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ ЖИТТЯ І ТВОРЧОСТІ
МАКСИМА РИЛЬСЬКОГО В РАДЯНСЬКОМУ
ДОКУМЕНТАЛЬНОМУ КІНЕМАТОГРАФІ 38

Viktor RASPOPOV

MYSTICAL REINCARNATION OF MAKSYM RYLSKYI'S
ORIGINAL LITERARY STYLE USING
ARTIFICIAL INTELLIGENCE «CHATGPT4»..... 42

Василь БАЛУШОК

«ХЛОПОМАНИ»: А ХЛОПИ – ХТО?..... 45

Любов БОСА

ЛАНДШАФТ ЯК ПАМ'ЯТЬ:
ТОПОГРАФІЯ ПОДОРОЖЕЙ
МАКСИМА РИЛЬСЬКОГО 48

Олексій ДЄДУШ

РОДИНА МАТЕРІ
МАКСИМА ТАДЕЙОВИЧА РИЛЬСЬКОГО:
ДОКУМЕНТАЛЬНИЙ ВИМІР..... 51

Валерій САЄНКО

ЕТНОГРАФ ВАСИЛЬ ДЕНИСЕНКО
В КОЛІ СПІЛКУВАННЯ МАКСИМА РИЛЬСЬКОГО
(за матеріалами епістолярію) 55

Рена КОВАЛЕНКО

БРАТИ РИЛЬСЬКІ:
ДЕКІЛЬКА ЗАМАЛЬОВОК ДО ПИТАННЯ
ПОЛІТИЧНОГО САМОВИЗНАЧЕННЯ
І НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ
(початок XX століття) 59

Ірина СІКОРСЬКА

ПОСТАТЬ МАКСИМА РИЛЬСЬКОГО:
МУЗИКОЗНАВЧИЙ ДИСКУРС 63

Олеся ПРИЛЕПА

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ЗВ'ЯЗКІВ ПОЕЗІЇ
МАКСИМА РИЛЬСЬКОГО
З ПРАВОСЛАВНОЮ ГІМНОГРАФІЄЮ 66

Ірина ШЕРЕМЕТА

ПРО ОСОБЛИВОСТІ ФОРТЕПІАННИХ ІМПРОВІЗАЦІЙ
МАКСИМА РИЛЬСЬКОГО 69

Оксана ЄЛЬЧИК

ВІДОБРАЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ
У ФІЛЬМІ «ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНАЄМ»
ЗА СЦЕНАРИЄМ МАКСИМА РИЛЬСЬКОГО 72

СЕКЦІЯ II
ПІДСЕКЦІЯ 1

Володимир СКЛЯР

УКРАЇНЦІ У СУДЖАНСЬКІЙ, ГЛУШКІВСЬКІЙ,
ТЬОТКІНСЬКІЙ ВОЛОСТЯХ КУРСЬКОЇ ГУБЕРНІЇ
(Північна Слобожанщина):
ЗА МАТЕРІАЛАМИ ПЕРЕПISУ НАСЕЛЕННЯ
1926 РОКУ 75

Микола БЕХ

СТВОРЕННЯ ДВОТОМНОЇ КОЛЕКТИВНОЇ МОНОГРАФІЇ
«УКРАЇНЦІ» ТА АКТИВІЗАЦІЯ ПОЛЬОВИХ
ЕТНОГРАФІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ 50-х РОКІВ ХХ СТОЛІТТЯ	79
Наталія СТИШОВА	
ЕТНОКУЛЬТУРА УКРАЇНЦІВ ВОЛИНІ В НАРОДОЗНАВЧІЙ СПАДЩИНІ ЯКУБА ГОФФМАНА	82
Роман ДОДОНОВ	
ДОСВІД ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ ДОСЛІДЖЕНЬ ЧУМАЦТВА ЕТНОГРАФІЧНОЮ КОМІСІЄЮ ВУАН У 20-х РОКАХ ХХ СТОЛІТТЯ	85
Сергій Микитчук	
ЕТНОГРАФІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТОВАРИСТВА ДОСЛІДНИКІВ ВОЛИНІ	88
Назарій МАСНЕНКО	
ДОСЛІДЖЕННЯ ЕТНОГРАФІЧНОЮ КОМІСІЄЮ ВУАН СХІДНОГО ПОДІЛЛЯ В 1920-х РОКАХ	91
Олена ТАРАН	
ЦИФРОВІ ЩОДЕННИКИ СВІДКІВ БЛОКАДИ МАРІУПОЛЯ ТА АГЛОМЕРАЦІЇ ЯК ДЖЕРЕЛО ДОСЛІДЖЕННЯ МОРТАЛЬНИХ ПРАКТИК	94
Наталія ПЕТРОВА	
УКРАЇНЦІ ОДЕЩИНИ: ДОСВІД ВІЗУАЛІЗАЦІЇ ТА ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНІ	97
Tetiana KARMADONOVA	
AI TECHNOLOGIES AND THE PRESERVATION OF UKRAINIAN IDENTITY IN THE CONTEXT OF MIGRATION.....	100
Валентина СУШКО	
ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЕТНОГРАФІЇ – НЕТНОГРАФІЯ	102
Юлія СТАДНІК	
СТВОРЕННЯ БІБЛІОГРАФІЇ ХАРКІВСЬКИХ УЧЕНИХ 1920-х РОКІВ НА ОСНОВІ GOOGLE ТАБЛИЦЬ	105

ПІДСЕКЦІЯ 2

Теофіл РЕНДЮК

ЕМІГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ З УКРАЇНИ:
НОВИЙ ПІДХІД ДО ЇХ СИСТЕМАТИЗАЦІЇ 109

Наталія ЛИТВИНЧУК

ПОВНОМАСШТАБНА ВІЙНА
У ФОКУСІ УКРАЇНСЬКОЇ ЕТНОЛОГІЇ:
МІЖ ЕМПІРИЧНИМИ ДОСЛІДЖЕННЯМИ
ТА НАУКОВИМИ РЕФЛЕКСІЯМИ 112

Алла Литвинко

ВИНИКНЕННЯ НОВИХ НАПРЯМІВ ДОСЛІДЖЕНЬ
У НАН УКРАЇНИ У ВІДПОВІДЬ НА ПОЧАТОК
РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ 116

Надія ПАСТУХ

ВІЙНА / ВИМУШЕНЕ ПЕРЕМІЩЕННЯ
ЯК РАМКА ДЛЯ КОНСТРУЮВАННЯ ПОНЯТТЯ
«НОРМАЛЬНЕ ЖИТТЯ»..... 120

Ігор ДВОРКІН

ЗМІНИ ОБРАЗУ РОСІЇ
В ПУБЛІЧНОМУ ПРОСТОРІ ХАРКОВА
В РОКИ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ 123

Катерина БЕХ, Олександр ГОЛОВКО,

Олексій ДЄДУШ, Олександр КОЛОМИЙЧУК

ЕТНОЛОГІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ВОЄННОГО
ПОВСЯКДЕННЯ НА КИЇВЩИНІ:
ПЕРШІ РЕФЛЕКСІЇ ЩОДО ЖИТТЄВИХ ДОСВІДІВ
ЇЇ МЕШКАНЦІВ 126

Юрій ФІГУРНИЙ

УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА ІДЕНТИЧНІСТЬ
В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ:
ВЕКТОРИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ 130

Ярослав МОТЕНКО

КОНСТРУКТ «ТРЕТЯ СВІТОВА ВІЙНА»
ЯК СКЛАДНИК СТРАТЕГІЧНОЇ КОМУНІКАЦІЇ
В ПУБЛІЧНОМУ ДИСКУРСІ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ
ВІЙНИ 2014–2025 РОКІВ 134

Ольга НЕДАВНЯ

ГЕРОЇЧНИЙ ЧИН УКРАЇНЦІВ У СУЧАСНІЙ ВІЙНІ:
ФІКСАЦІЯ ТА ВШАНУВАННЯ
УКРАЇНСЬКОЮ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЮ ЦЕРКВОЮ
І РИМСЬКО-КАТОЛИЦЬКОЮ ЦЕРКВОЮ В УКРАЇНІ 137

Vasyl MALIKOV

SUPPRESSION OF UKRAINIAN IDENTITY AND CULTURE
IN RUSSIA'S WAR ON UKRAINE ACCORDING TO REPORTS
OF INTERNATIONAL INSTITUTIONS: CONTEMPORARY
HISTORY AND ETHNIC PROCESSES..... 140

Yevheniia SHYSHKINA

NATIONAL IDENTITY THROUGH THE LENS
OF PAPER MONEY..... 143

Василь СТИШОВ

ДИНАМІКА МІГРАЦІЙНОГО РУХУ З УКРАЇНИ
ДО НІМЕЧЧИНИ (2022–2025 роки)..... 145

Олександр КОЛОМИЙЧУК

CARITAS У ВОЄННИЙ ЧАС:
ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ МІСЦЕВИХ БО «КАРІТАС»
У СПРАВІ АДАПТАЦІЇ ВИМУШЕНИХ ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ
НА ПРИКАРПАТТІ (2022–2024) 147

Костянтин ДУБІН

КУЛЬТУРА ПАМ'ЯТІ:
ДЕНЬ СОБОРНОСТІ ЯК ІНСТРУМЕНТ
ФОРМУВАННЯ ІДЕНТИЧНОСТІ..... 151

Олег АВТОМОНОВ

УКРАЇНСЬКА ОСВІТА ЯК ПРОЯВ РЕАЛІЗАЦІЇ
ЕТНОІДЕНТИФІКАЦІЙНИХ ПРАКТИК У СЕРЕДОВИЩІ
УКРАЇНСЬКИХ ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ ДО ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ ... 154

Катерина БЕХ

НОВІ СМИСЛИ ТА СИМВОЛИ КУЛЬТУРНОГО ПРОСТОРУ
МІСТ КИЇВЩИНИ 157

Галина БОНДАРЕНКО

ЗИМОВІ КАЛЕНДАРНІ ОБРЯДИ:
ТРАНСФОРМАЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ 160

Оксана ДРОГОБИЦЬКА

ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ ГАСТРОНОМІЧНОЇ СПАДЩИНИ
УКРАЇНЦІВ У РАМКАХ ПРОЄКТУ
«АВТОРСЬКА КУХНЯ УКРАЇНСЬКА» 163

Михайло КРАСІКОВ

РІЗДВЯНО-НОВОРІЧНИЙ МІКС ТРАДИЦІЙ:
ХАРКІВ МЕЖІ 2024–2025 РОКІВ 166

Людмила ПОНОМАР

НАРАТИВИ ЯК ДЖЕРЕЛО АВТЕНТИЧНОЇ ІСТОРІЇ:
АНТРОПОЛОГІЧНИЙ ВИМІР
РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ 170

Марина ОЛІЙНИК

ВИШИТА СОРОЧКА ПІД ОДНОСТРОЄМ:
ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ ПОСТАТІ ВАСИЛЯ ВИШИВАНОВОГО
В ЧАСИ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ 173

Ігор ТУРЕЙСЬКИЙ

НАРОДНИЙ ОДЯГ У РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ
КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ УКРАЇНЦІВ
У ПЕРІОД ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ РФ
(2022–2025) 176

Петро КОСТЮЧОК, Лілія ЩЕРБІН

КІМНАТА-МУЗЕЙ ГЕРОЯ
РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ
ОЛЕГА ГРИНІШАКА 179

Андрій БАЦВІН

ФОЛЬКЛОРНІ ПРАКТИКИ В КОНТЕКСТІ НЕМАТЕРІАЛЬНОЇ
СПАДЩИНИ ГАЛИЧА: ТРАДИЦІЇ, ІННОВАЦІЇ
(на основі діяльності національного заповідника
«Давній Галич») 181

Оксана ПУШОНКОВА, Ольга ГЛАДУН

СУЧАСНИЙ МУЗЕЙ
У ВИМІРІ ПРАКТИК МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я:
КУЛЬТУРФІЛОСОФСЬКИЙ АСПЕКТ 184

СЕКЦІЯ ІІІ

Тетяна КАРА-ВАСИЛЬЄВА, Ольга ЛУКОВСЬКА

ДОСЛІДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА
В ПРАЦЯХ ВОЛОДИМИРА ОВСІЙЧУКА
В КОНТЕКСТІ ВСЕСВІТНЬОЇ ХУДОЖНЬОЇ КУЛЬТУРИ
(до 100-річчя від дня народження) 187

Людмила СОКОЛЮК

ДМИТРО ГОРДЄЄВ ЯК УЧЕНЬ ФЕДОРА ШМІТА
І ПРЕДСТАВНИК ХАРКІВСЬКОЇ ШКОЛИ
МИСТЕЦТВОЗНАВСТВА
(за новими архівними матеріалами) 189

Галина ІВАШКІВ

ФІГУРНІСТЬ АРХІТЕКТУРНОЇ КЕРАМІКИ:
ФОРМА ТА ДЕКОР БАНЬ-«МАКІВОК»..... 193

Наталя СТУДЕНЕЦЬ

ПРАКТИКА ДЕКОРАТИВНОГО РОЗПИСУ
В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ:
ВОЄННИЙ АРТЕФАКТ ЯК ОБ'ЄКТ МИСТЕЦТВА 197

Зоя ЧЕГУСОВА

ПРОФЕСІЙНЕ ДЕКОРАТИВНЕ МИСТЕЦТВО УКРАЇНИ
В ЧАС ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ: ОБРАЗНО-ПЛАСТИЧНІ
ОСОБЛИВОСТІ..... 199

Зінаїда КОСИЦЬКА

ОБРАЗИ УКРАЇНИ ТА ПЕРЕМОГИ
У ТВОРАХ МАЙСТРІВ ВИТИНАНКИ 202

Наталя Бенях

РОЛЬ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ У ВІДРОДЖЕННІ ТРАДИЦІЙ
ХУДОЖНЬОГО ДЕРЕВА ТА РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО
ДЕКОРАТИВНОГО МИСТЕЦТВА УКРАЇНИ 207

Олена КЛИМЕНКО

ДО ПИТАННЯ ПРО ПІДТРИМКУ Й ВІДРОДЖЕННЯ
УКРАЇНСЬКОГО ГОНЧАРСТВА
В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ 210

Людмила СЕРЖАНТ

ДОСЛІДЖЕННЯ ГОНЧАРСТВА ЧЕРНІГІВЩИНИ:
ІСТОРИЧНИЙ, ЕТНОЛОГІЧНИЙ
ТА МИСТЕЦТВОЗНАВЧИЙ АСПЕКТИ 213

Галина ІСТОМІНА

МУЗЕЇ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ: ШЛЯХИ ЗБЕРЕЖЕННЯ
ТВОРІВ ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА
ЯК КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ 216

Євгеній КУЗЬМЕНКО

ПАМ'ЯТКИ КОНСТРУКТИВІСТСЬКОЇ АРХІТЕКТУРИ
ХАРКОВА В ЧАСИ РОСІЙСЬКОЇ ЕКСПАНСІЇ
2022–2024 РОКІВ 219

Тимур ФЕДОРОВ

НОВІ ФОРМИ ХУДОЖНЬОГО ВИСЛОВУ КРИВОРІЗЬКИХ
МИТЦІВ ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА
В УМОВАХ ВІЙНИ 222

Любов БУРКОВСЬКА

РИСИ РЕАЛІЗМУ В УКРАЇНСЬКІЙ ЖИТІЙНІЙ ІКОНІ
XIV–XVII СТОЛІТЬ 225

Олена ПАВЛЮК,

ВИШИТІ КИЛИМИ ХАРКІВЩИНИ:
РЕГІОНАЛЬНІ ХУДОЖНІ ОСОБЛИВОСТІ
(за матеріалами польової розвідки) 228

Олена ЩЕРБАНЬ

РЕНЕСАНСНА ФОРМА ЛОКАЛЬНОЇ ІНІЦІАТИВИ
НА ПРИКЛАДІ (НЕ)ЖИВОГО ЧОРНОГО ГОНЧАРСТВА
КОТЕЛЬВИ (ПОЛТАВЩИНА) 231

Віктор ТКАЧЕНКО

АРХІВНІ НАУКОВІ ФОНДИ РУКОПИСІВ
ТА ФОНОЗАПИСІВ ІМФЕ ім. М. Т. РИЛЬСЬКОГО
ЯК ДЖЕРЕЛО ДОСЛІДЖЕННЯ ПИСАНКАРСТВА 234

СЕКЦІЯ IV

Олеся НАУМОВСЬКА

КОНЦЕПТОСФЕРА «ІНШОГО СВІТУ»
В УКРАЇНСЬКІЙ ЧАРІВНІЙ КАЗЦІ
ТА СУЧАСНИХ ВОЄННИХ НАРАТИВАХ 238

Асель ІСАЄВА

ЕПОС У КОНТЕКСТІ НЕМАТЕРІАЛЬНОЇ КУЛЬТУРНОЇ
СПАДЩИНИ ТА АКАДЕМІЧНОЇ СПІЛЬНОТИ 241

Микола ДМИТРЕНКО

СТУДІЯ МАКСИМА РИЛЬСЬКОГО
«ГЕРОЇЧНИЙ ЕПОС УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ»
ТА СУЧАСНЕ ДУМОЗНАВСТВО 244

Людмила СІРИК

МАКСИМ РИЛЬСЬКИЙ – ДОСЛІДНИК
І ПЕРЕКЛАДАЧ ПОЛЬСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ 246

Оксана МИКИТЕНКО

«ХОТИЛОСЬ БИ БАЧИТИ РОБОТИ ПОРІВНЯЛЬНО-
ІСТОРИЧНОГО ХАРАКТЕРУ» (М. Рильський):
ЗАВДАННЯ СУЧАСНИХ КОМПАРАТИВНИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ 249

Тетяна ШЕВЧУК

МАХІМА ЛИЦАРСТВА В ЖИТТІ
ТА ТВОРЧОСТІ МАКСИМА РИЛЬСЬКОГО:
ЛИСТИ, «КЛАПТИКИ СПОМИНІВ»,
ФОЛЬКЛОРИСТИЧНІ ПРАЦІ. 252

Мирослава КАРАЦУБА

ОСОБЛИВОСТІ РЕЦЕПЦІЇ НАРОДНОПОЕТИЧНИХ ЗРАЗКІВ
ПІВДЕННИХ СЛОВ'ЯН В УКРАЇНСЬКОМУ КУЛЬТУРНОМУ
СЕРЕДОВИЩІ ЯК ІНОНАЦІОНАЛЬНОМУ У СВІТЛІ
НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ МАКСИМА РИЛЬСЬКОГО 254

Олена ЧЕБАНЮК

ПЕРСОНІФІКОВАНИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ОБРАЗ:
УКРАЇНСЬКА ТРАДИЦІЯ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО
ТА ПІВНІЧНОАМЕРИКАНСЬКОГО ДОСВІДУ 257

Валентина ДЕМ'ЯН

ЗАГРОЗИ НЕМАТЕРІАЛЬНИЙ КУЛЬТУРНИЙ СПАДЩИНІ
ТА ШЛЯХИ ЇЇ ОХОРОНИ: ДОСВІД УКРАЇНИ 259

Микола ШКІРА, Людмила ШКІРА, Наталія ШКІРА

ОБРЯД ВСТАНОВЛЕННЯ «ВІХИ»
НА ПЕРЕЯСЛАВЩИНІ ЯК ОБ'ЄКТ
НЕМАТЕРІАЛЬНОЇ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ 262

Сергій П'ЯТАЧЕНКО

НЕМАТЕРІАЛЬНА КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА СУМЩИНИ:
СЬОГОДЕННЯ І ВИКЛИКИ. 265

Марина ДЕМЕДЮК

ОБРАЗ ЖІНКИ-МАТЕРІ В УСНОІСТОРИЧНИХ ОПОВІДЯХ
ПРО ПОДІЇ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ
(за польовими матеріалами з Волинської
та Івано-Франківської областей) 268

Леся МУШКЕТИК

ФОЛЬКЛОРНА СИМВОЛІКА В ПАТРІОТИЧНИХ ПІСНЯХ
СУЧАСНИХ УКРАЇНСЬКИХ ПОП-ГУРТІВ 270

Людмила ІВАННІКОВА

РІЗДВЯНО-НОВОРІЧНА ФОЛЬКЛОРНА ТРАДИЦІЯ
ХМЕЛЬНИЧЧИНИ: ТРАНСФОРМАЦІЇ В УМОВАХ ВІЙНИ .. 274

Ірина КОВАЛЬ-ФУЧИЛО

ВЕРБАЛЬНИЙ СПРОТИВ ОКУПАНТАМ:
ОПОВІДІ ПРО ДОСВІД ПЕРЕЖИТТЯ
РОСІЙСЬКОЇ ОКУПАЦІЇ 278

Лідія КОЗАР

ЗБЕРЕЖЕННЯ СВІДЧЕНЬ ПРО ПОЧАТОК ВІЙНИ:
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФІКСАЦІЇ ОПОВІДЕЙ
ПРО ОКУПАЦІЮ ВОРЗЕЛЯ 281

Валентина ГОЛОВАТЮК

РОЛЬ КУЛЬТУРНО-ОСВІТНІХ ОСЕРЕДКІВ
У ЗБЕРЕЖЕННІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ
УКРАЇНСЬКИХ БІЖЕНЦІВ У ПОЛЬЩІ 284

Тетяна БРОВАРЕЦЬ

«СПОСТЕРЕЖЕННЯ НАД ЖИВИМ ЖИТТЯМ» (М. Рильський):
ПОЛЬОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ В ДООКУПАЦІЙНИЙ
І ПІСЛЯОКУПАЦІЙНИЙ ПЕРІОДИ 286

Ірина ПОТАПЕНКО

БОЛГАРСЬКА СПІЛЬНОТА УКРАЇНИ
ПІД ЧАС РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ 290

Ірина КАЛЬЧЕВА

ВЕСІЛЬНА ОБРЯДОВІСТЬ БОЛГАР БУДЖАКА ЯК ЧИННИК
ФОРМУВАННЯ БОЛГАРСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ 293

Наталія САЛТОВСЬКА

СУЧАСНЕ ПОБУТУВАННЯ НАРОДНИХ ПАРЕМІЙ
В ІНТЕРНЕТІ 295

Наталія ХОМЕНКО

КОХАННЯ, ЩО ВБИВАЄ:

СЮЖЕТНІ ПАРАЛЕЛІ МІЖ ЖОРСТОКИМИ РОМАНСАМИ
ТА КРИМІНАЛЬНИМИ ХРОНІКАМИ

ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ 298

Оксана ОВЕРЧУК

МОДЕЛЬ НАУКОВОГО ЧИНУ

ФОЛЬКЛОРИСТА ХІХ СТОЛІТТЯ..... 301

Тамара БАБІЙЧУК

ДОСВІД ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ФОЛЬКЛОРУ

(на матеріалі навчальноосвітньої діяльності

Бердичівського педагогічного фахового коледжу) 305

СЕКЦІЯ V

Олена ЗІНИЧ

СУЧАСНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ БАЛЕТНИЙ ТЕАТР:

ШЛЯХИ ТВОРЧОГО ПОШУКУ 308

Тетяна ЖИЦЬКА

ТЕАТРАЛЬНО-СТУДІЙНИЙ РУХ

У КУЛЬТУРНИХ ПРОЦЕСАХ ХХ СТОЛІТТЯ..... 311

Олена БОНЬКОВСЬКА

РЕЛІГІЙНА ДРАМА НА СЦЕНІ

УКРАЇНСЬКОГО МОЛОДОГО ТЕАТРУ «ЗАГРАВА» 313

Вікторія БУБНОВА

ТЕАТРАЛЬНА КРИТИКА

В ЖУРНАЛІ «УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР» 1970–1980-х РОКІВ:

АВТОРСЬКІ СТРАТЕГІЇ ТА СТИЛЬОВІ ОСОБЛИВОСТІ 316

Георгій ЧЕРКОВ

КІНОМИСТЕЦЬКІ МАНІФЕСТИ В ІСТОРИЧНИЙ

РЕТРОСПЕКТИВІ: АМБІВАЛЕНТНІСТЬ ЕТАПІВ

РУЙНАЦІЇ ТРАДИЦІЙ У КУЛЬТУРІ 320

Людмила НОВІКОВА

ЕТНОГРАФІЧНІ МОТИВИ УКРАЇНСЬКОГО ПОЕТИЧНОГО

КІНО У ФІЛЬМІ «НОСФЕРАТУ» (2024) РОБЕРТА ЕГґЕРСА... 323

Олександра ШАПОВАЛ

ЖІНОЧІ ОБРАЗИ В УКРАЇНСЬКІЙ ВОЄННІЙ КІНОДРАМІ... 326

Дмитро БАЗІВ
 ВПЛИВ ТРАНСФОРМАЦІЇ
 СОЦІОКУЛЬТУРНОГО ПРОСТОРУ
 В ПЕРШІЙ ЧВЕРТІ ХХІ СТОЛІТТЯ
 НА ПОЛІТИКУ У СФЕРІ КІНЕМАТОГРАФІЇ В УКРАЇНІ 329

Микола ЖИВОДРОВ
 ТЕХНОЛОГІЇ РОЗШИРЕНОЇ РЕАЛЬНОСТІ (ХР)
 У СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ АУДІОВІЗУАЛЬНОМУ
 ВИРОБНИЦТВІ 332

Анастасія СУПРУН-ЖИВОДРОВА
 УКРАЇНСЬКЕ АУДІОВІЗУАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО
 ЯК ФОРМА КУЛЬТУРНОЇ ПАМ'ЯТІ:
 ЗДОБУТКИ ТА КРИЗИ ІДЕНТИЧНОСТІ 336

Микита МОІСЕЄВ
 ТРАНСФОРМАЦІЇ В КІНОМУЗИЦІ ПІД ВПЛИВОМ
 ТЕХНОЛОГІЙ. ІНТЕГРАЦІЯ НОВОЇ ТЕМБРАЛЬНОСТІ
 У ЗВУКОВЕ ТЛО ЕКРАННОГО ТВОРУ 340

Богдан ТИЩЕНКО
 ТИПОЛОГІЯ ХОРЕОГРАФІЧНОГО ДОРОБКУ
 АНІКО РЕХВІАШВІЛІ 343

Сніжана НЕСТЕРУК
 ДРАМАТУРГІЯ ТЕТЯНИ КИЦЕНКО:
 ЖАНРОВО-МОДИФІКАЦІЙНИЙ ФЕНОМЕН 346

Михайло БЕРЕЗА
 МАКСИМ РИЛЬСЬКИЙ
 ТА УКРАЇНСЬКА ТЕАТРАЛЬНА КУЛЬТУРА 349

СЕКЦІЯ VI

Галина СКЛЯРЕНКО
 АКТУАЛЬНА ІСТОРІЯ: УКРАЇНСЬКЕ МИСТЕЦТВО
 ПІЗНЬОРАДЯНСЬКИХ ДЕСЯТИЛІТЬ.
 ПРОБЛЕМИ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ..... 352

Ростислав ЗАБАШТА
 ДО ПИТАННЯ ЕВОЛЮЦІЇ ЗМІСТОВОГО ПЛАНУ
 ТА ЗНАЧЕННЕВОСТІ ОБРАЗІВ «КОЗАК-КОБЗАР /
 БАНДУРИСТ», «КОЗАК – ДУША ПРАВДИВАЯ...» 354

Наталія БІРЮК

ДОКУМЕНТАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА:
ОБМЕЖЕНІСТЬ І ПОТЕНЦІАЛ АРХІВУ..... 357

Ольга ШКОЛЬНА

РЕФЛЕКСІЯ ДАВНЬОЄГИПЕТСЬКИХ КОСМОГОНІЙ
У ЗОБРАЖЕННІ СВЯТИХ ДОБИ СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ..... 360

Оксана ЛАМОНОВА

ІЛЮСТРАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ МИТЦІВ
ДО «РОМАНУ ПРО ТРИСТАНА ТА ІЗОЛЬДУ»
ЖОЗЕФА БЕДЬЄ У ПЕРЕКЛАДІ
МАКСИМА РИЛЬСЬКОГО 364

Еміль МАМЕДОВ

РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ ІНСТАЛЯЦІЇ В ХХІ СТОЛІТТІ НА
ПРИКЛАДІ УКРАЇНСЬКИХ ПРОЄКТІВ
НА ВЕНЕЦІЙСЬКОМУ БІЕНАЛЕ 367

Лариса ГАНЗЕНКО

МІФИ ВЛАХЕРН VII–IX СТОЛІТЬ
У КУЛЬТУРІ ДАВНЬОЇ РУСИ 370

Андрій НЕСТЕРЕНКО

ПРОБЛЕМИ ЗБЕРЕЖЕННЯ НАСТІННОГО МАЛЯРСТВА
XVII–XVIII СТОЛІТЬ У ДЕРЕВ'ЯНИХ ЦЕРКВАХ
ЗАКАРПАТТЯ 371

Вероніка ЗАЙЦЕВА, Алла БУЙГАШЕВА

ОСОБЛИВОСТІ ХУДОЖНЬОЇ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ
МОТИВІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА
В УКРАЇНСЬКІЙ КНИЖКОВІЙ ГРАФІЦІ
ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ XX СТОЛІТТЯ 374

СЕКЦІЯ VII

Олена НЕМКОВИЧ

МУЗИКОЗНАВЧА ШКОЛА АКАДЕМІЧНОГО ІНСТИТУТУ
МИСТЕЦТВОЗНАВСТВА, ФОЛЬКЛОРИСТИКИ
ТА ЕТНОЛОГІЇ ДОБИ МАКСИМА РИЛЬСЬКОГО:
ЗДОБУТКИ, ТЯГЛІСТЬ ТРАДИЦІЇ, ПЕРСПЕКТИВИ..... 377

Олена БЕРЕГОВА

МУЗИЧНИЙ ТЕАТР ЧАСІВ
РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ 380

Жанна ЯНКОВСЬКА «ОЗБРОЄНІ ПІСНЕЮ»: ПІСЕННИЙ КОНТЕНТ УКРАЇНИ ЗА ТРИ РОКИ ВІЙНИ	383
Ольга КУШНІРУК «ДУХ УКРАЇНИ» – КОНЦЕРТНИЙ ПРОЄКТ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ	386
Людмила ЄФРЕМОВА ТРАДИЦІЙНІ ЗИМОВІ КАЛЕНДАРНО-ОБРЯДОВІ ПІСНІ ХАРКІВЩИНИ ТА СУЧАСНИЙ СТАН ФОЛЬКЛОРНИХ ОСЕРЕДКІВ КРАЮ	389
Валерій ГРОМЧЕНКО ОЗНАКИ ЕПІЧНОСТІ У СОНАТІ ДЛЯ ТУБИ З ФОРТЕПІАНО ВОЛОДИМИРА СКУРАТОВСЬКОГО	392
Ірина ГОРБУНОВА РИСИ КОМПОЗИТОРСЬКОГО СТИЛЮ ІВАНА КАРАБИЦЯ І СПЕЦИФІКА ЇХ ПРОЯВУ В ЖАНРІ «АКАДЕМІЗОВАНОЇ» ЕСТРАДНОЇ ПІСНІ	395
Антоніна АЗАРОВА УКРАЇНСЬКА МУЗИЧНА ДИСКОГРАФІЯ: ІСТОРІОГРАФІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ТА НАРОДНОЇ ТРАДИЦІЙ	398
Денис КОЧЕРЖУК ВІД АРХІВНИХ ЗАПИСІВ ДО ІНТЕРАКТИВНИХ ПЛАТФОРМ: ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ	401

Наукове видання

**Тези Міжнародної науково-практичної конференції
«ЗБЕРЕЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СПАДЩИНИ
ТА РОЗВИТОК КУЛЬТУРНИХ ПРАКТИК
В УМОВАХ СУСПІЛЬНИХ ВИКЛИКІВ
(до 130-річчя від дня народження
організатора науки, поета, митця
Максима Рильського)»**

Редакторка-координаторка
Олена Щербак

Редакторки
Надія Ващенко, Людмила Гуренко

Верстка
Людмила Настенко

Операторка
Ірина Матвеева

Підписано до друку 13.03.2025.
Формат 60 × 84/16.

Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології
ім. М. Т. Рильського НАН України
Київ, вул. Грушевського, 4